

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту**  
(найменування кафедри)

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня бакалавр**  
зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит  
(шифр та найменування спеціальності)  
за освітньою програмою  
Облік і аудит  
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік та контроль основних засобів: нормативне забезпечення та діюча практика (на прикладі КП «Теплопостачання міста Одеси»)»  
(назва теми)

**Виконавець:**  
студентка обліково-економічного факультету  
Ченкова Анастасія Олегівна  
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

**Науковий керівник:**  
ст. викладач  
(науковий ступінь, вчене звання)  
Доценко Олена валеріївна  
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Актуальність теми.** Здійснення ефективних заходів щодо стабілізації економіки України та її інтеграції у світову економіку вимагає принципово нових підходів до управління основними засобами. Ринкові відносини передбачають швидке реагування на зміни господарської ситуації, яка пов'язана з управлінням основними засобами і його впливом на стан виробництва та фінансово - господарську діяльність підприємств в цілому.

Від рівня забезпеченості підприємства основними засобами залежить ефективність організації виробничого процесу, випуск готової продукції та створення належних умов для праці. Сукупна вартість основних засобів визначає виробничу потужність підприємства, рівень віддачі, місткості, озброєності основними засобами й ряд інших техніко-економічних показників діяльності підприємства.

Основні засоби мають значну частку в загальній сумі активів підприємства, є одним із найважливіших об'єктів обліку, що потребує контроль за їх рухом, організації синтетичного й аналітичного обліку, визначення зносу (амортизації), проведення ремонту, модернізації, оновлення застарілих і технічно недосконалих об'єктів. А отже, облік засобів праці повинен забезпечити таку інформацію: точну величину надходження, вибуття і переміщення основних засобів; своєчасне і правильне нарахування амортизації; визначення результату від реалізації і ліквідації окремих об'єктів; розрахунок витрат на ремонти; отримання даних про рух основних засобів, їх початкову і залишкову вартість та інші показники використання основних засобів.

Наявність невирішених проблем окремих теоретичних положень, їх практичне значення обумовлюють актуальність обраної теми, визначають цільову спрямованість дипломного дослідження.

**Мета дослідження.** Метою дослідження виступає розгляд та систематизація теоретичних положень, дослідження практичних аспектів обліку, внутрішнього контролю основних засобів на прикладі КП «Теплопостачання міста Одеси», проведення аналізу основних економічних показників підприємства та надання рекомендацій щодо покращення обліку та контролю досліджуваного об'єкта обліку на підприємстві.

**Завдання дослідження.** Для досягнення мети ставляться наступні основні завданнями:

- розкрити сутність та поглибити класифікацію основних засобів;
- розглянути оцінку, нормативне забезпечення, документальне оформлення та облік основних засобів;
- дослідити проблемні питання обліку основних засобів;
- надати загальну характеристику та провести аналіз основних показників підприємства;

- розкрити особливості документального оформлення та обліку основних засобів на КП «Теплопостачання міста Одеси» та надати рекомендації стосовно їх удосконалення;
- визначити сутність, завдання та методiku внутрішнього контролю основних засобів;
- провести внутрішній контроль основних засобів на підприємстві та надати рекомендації по удосконаленню системи внутрішнього контролю досліджуваного підприємства;
- зробити аналіз стану, руху та ефективності використання основних засобів на товаристві.

**Об'єкт дослідження.** Об'єктом дослідження є процес обліку та внутрішнього контролю основних засобів на КП «Теплопостачання міста Одеси».

**Предмет дослідження.** Предметом дослідження виступають теоретичні положення та методичні аспекти обліку, внутрішнього контролю та економічного аналізу основних засобів.

**Методи дослідження.** При написання кваліфікаційної роботи були використані наступні загально – наукові методи пізнання: синтез, аналіз, дедукція та індукція, а також порівняння.

**Інформаційна база дослідження.** Для написання кваліфікаційної роботи були використані законодавчі й нормативні документи з питань бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю основних засобів, публікації вітчизняних науковців з цих питань, періодичні видання з економіки, бухгалтерського обліку й внутрішнього контролю основних засобів, матеріали науково-практичних конференцій та статистичні дані. Також була використана фінансова звітність, первинні документи і реєстри бухгалтерського обліку досліджуваного підприємства.

**Структура та обсяг роботи.** Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (46 найменувань) та 24-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок. Основний зміст викладено на 65 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 4 рисунка.

**Публікації за темою дослідження.** За результатами дослідження автором опубліковано тези у матеріалах V Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції «Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації» (м. Одеса, Україна, 18 квітня 2019 р.) на тему «Проблемні питання обліку основних засобів» з науковим керівником – ст. викладачем Доценко О. В.

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти обліку основних засобів»* розглянуто економічну сутність, класифікацію й оцінку запасів, облік запасів, а також нормативне та документальне забезпечення обліку основних засобів.

У другому розділі *«Практичні аспекти обліку запасів на КП «Теплопостачання міста Одеси»* проаналізована організаційна структура та

економічна характеристика підприємства, документальне оформлення операцій з виробничими запасами, а також особливості їх обліку, наведено напрями вдосконалення.

У третьому розділі *«Контроль та аналіз стану і руху основних засобів на досліджуваному підприємстві»* проведено дослідження контролю запасів, здійснено економічний аналіз їх ефективності, а також наведено напрями вдосконалення аналізу та контролю виробничих запасів КП «Теплопостачання міста Одеси».

## ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

Методика та організація облікового процесу руху основних засобів на КП «Теплопостачання міста Одеси», в цілому, забезпечує: контроль за зберіганням основних засобів; своєчасне, правильне документальне оформлення відображення в обліку надходження основних засобів, їх внутрішнього переміщення, ефективного використання, вибуття (ліквідація, реалізація, безкоштовна передача); своєчасне (щомісячне) відображення в обліку зносу (амортизації) основних засобів; відображення в обліку витрат на ремонт основних засобів; визначення результатів від ліквідації, а також збитків від списування не повністю амортизованих об'єктів основних засобів; виявлення зайвих та морально застарілих основних засобів.

Важливим заходом, що сприяє здійсненню операцій з руху основних засобів, є внутрішній контроль. Основна мета внутрішнього контролю основних засобів полягає в забезпеченні дотримання законності й економічної доцільності господарсько-фінансової діяльності.

За результатами проведеного тестування системи внутрішнього контролю на підприємстві, були виявлені певні недоліки в роботі, а саме:

- в організаційній структурі КП «Теплопостачання міста Одеси» відсутній структурний орган, який несе відповідальність за ведення внутрішнього контролю;
- відсутність організаційно – методичного забезпечення (робочого плану або програми) функціонування системи внутрішнього контролю підприємства, що здійснює передумови до невизначеності проведення контрольних заходів, зокрема, контролю за основними засобами;
- відсутність вищої економічної освіти та досвіду роботи на посадах бухгалтера, економіста серед осіб, що входять до штатного складу організації;
- формальний контроль з боку керівництва створює передумови до неефективної роботи інвентаризаційної комісії;
- підвищення кваліфікації облікових працівників проводиться дуже рідко.

Також результатами проведеного тестування системи бухгалтерського обліку основних засобів, нами теж було встановлено деякі проблеми, а саме :

- висока плинність кадрів серед робітників бухгалтерії, що може призвести до перекручування та викривлення інформації та не дає змогу знайти винну особу в порушеннях ведення бухгалтерського обліку тощо;

- відсутність позапланових перевірок не дає можливість відстежити дійсну картину за станом і рухом основних засобів;
- часте виявлення недостач (надлишків) при інвентаризації свідчить про неефективну роботу матеріально – відповідальних осіб, які відповідають за зберігання активів.
- автоматизація обліку створює певні ризики, пов’язані з несанкціонованим доступом до інформації.

Таким чином, проаналізувавши результати тестування, ми прийшли до висновку, що в досліджуваній організації здійснюється досить умовний внутрішній контроль за наявністю і рухом основних засобів, а при його виконанні є дуже багато недоліків, які вирішуються на рівні керівництва і ніяк не регулюються внутрішніми нормативними документами.

Тому ми вважаємо, що найбільш доцільним для КП «Теплопостачання міста Одеси» є введення до штатного розкладу окремого працівника (внутрішнього ревизора, внутрішнього аудитора, бухгалтера - контролера), за яким в посадовій інструкції необхідно закріпити відповідні функціональні обов’язки, а також здійснення контрольних функцій слід закріпити в посадових інструкціях за працівниками відділів, які пов’язані зі здійсненням господарських операцій з основними засобами.

Також підприємству рекомендовано проводити позапланові інвентаризації для оперативного відображення інформації стосовно основних засобів, зменшити плінність облікових працівників шляхом заохочення та створення більш сприятливих умов для роботи, проводити заходи щодо підвищення кваліфікації робочого персоналу.

З метою підвищення ефективності контролю на КП «Теплопостачання міста Одеси», ми вважаємо, необхідно розробити внутрішні стандарти перевірки. Також ми рекомендуємо керівництву складати плани поточного контролю, що дозволить протягом кожного місяця контролювати усі господарські операції та процеси.

За результатами аналізу ми рекомендували збільшувати обсяги виробництва, посилити автоматизований контроль за ступенем завантаженості основних засобів, щоб не допускати простоїв, нарощувати обсяги активної частини основних засобів.

Таким чином, на наш погляд, запровадження запропонованих нами рекомендацій сприятиме процесу вдосконалення організації обліку та контролю основних засобів на КП «Теплопостачання міста Одеси».

Такі основні висновки та рекомендації.